

NAUJIENOS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXIX

Price 25c

Šeštadienis-pirmadienis — Saturday-Monday, Dec. 4-6, 1982

Nr. 222

BRAZILIJA GAUS \$1.200 MILIJONŲ PASKOLA

OFICIALUS ELTOS PRANEŠIMAS APIE VLIKO SEIMĄ

(Tęsinys)

Seima sveikino raštu: vyskupas Vincentas Brizgys ir Antanas Deksnys; Lietuvos Diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis, Lietuvos atstovas Washingtono dr. St. Bačkis, Lietuvos generaliniai konsulai: Juzė Daužvardienė, Amicetas Simutis, dr. Jonas Žmuidzinaitis; Lietuvos atstovas D. Britanijoje Vincas Balickas; Kanados LB Krašto Valdybos pirm. Joana Kuraitė-Lasienė, Lietuvos Fondo Valdybos pirm. dr. G. Balukas, Europos Lietuvių Krikščionių Demokratų Tarybos pirm. inž. A. Venskū, BALFO pirm. Marija Rūdienė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas Povilas Dargis, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos pirm. Vytautas Kufkus, Atėitinių Federacijos vadovas Juozas Laučka, Pasaulio Lietuvių Gydymojo S-gos pirm. dr. Jonas Valaitis, Šveicarijos LB pirmininkas dr. Alfonsas Kufkus, Urugvajaus Lietuvių Kultūros draugijos pirm. Vytas Dorelis, "Europos Lietuvių" redakcijos vadovė J. Vilečinskė, Amerikos Baiso Lietuvių Tarnybos vadovė Alfonsa Petraitis, LSS Skautų Sėserijos Vyriausio Skautininkė Danutė Eidukienė, Neo-Lituanų Korporacijos pirmininkas A. Juodvalkis, Lietuvių Katalikių Moterų Organizacijų Pasaulinės S-gos Valdybos pirm. dr. Aldona Šlepaitytė-Jahadenė, Prancūzijos LB pirm. Jonas Tomkus, "News Digest International" (Australijoje) redaktorius J. Kedys, Algis Taškūnas (Australija), Juozas Čiuvinškas (Sao Paulo, Brazilija), Tautos Fondo Floridėje Vyk. komiteto pirm. Charles P. Vilnis, Lietuvos Šaulių S-gos Tremtyje pirm. K. Miklovaitis.

VLIKO Tarybos vardu pranešimą padarė pirm. Vladas Soliūnas. Taryba studijuoja ir planuoja Lietuvos išlaisvinimo uždavinius ir jiems vykdyti priemones, tarp VLIKO seimo sesijų vykdo seimo funkcijas, išskyrus statuto keitimą, ir atlieka kitus statuto pavestus uždavinius. Tarybos buveinė Chicagoje. Prie

Tarybos veikia trys komisijos: Politinė ir teisių, Jaunimo Reikalams, ir Sienu komisija. Taryba rūpinasi ir teikia pagalbą Tautos Fondui. Tarybos revizijos komisija tikrina Valdybos finansinę atskaitomybę. Krikščionys demokratai ir socialdemokratai talkininkauja VLIKO Valdybos pastangoms puoselėti Lietuvos klausimą Europos Parlamente. Nuo praeito seimo Taryba turėjo penkis posėdžius.

Pagrindinį seimui pranešimą apie Valdybos darbus padarė dr. K. Bobelis. Savo pranešime jis plačiau palietė politinės veiklos išplėtimą ir koordinavimą. Stiprinama ir plečiama VLIKO ir Tautos Fondo atstovybių tinklas. Palaikomi tamprūs ryšiai su ALTA ir artimai bendradarbiaujama su Lietuvos diplomatinės ir konsulinės tarnybos atstovais. Plečiami ryšiai ir su atskirų kraštų visuomeninėmis organizacijomis. Šiame VLIKO pirmininkas apėmė Europą, Kanadą ir Australiją. Adelaidėje, Melbourn'e ir Sidnėjūje padarė pranešimus Australijos lietuviams ir pabaltiečiams, užmegždamas ryšius su valdžios pareigūnais. Tai proga buvo įteiktas Australijos vyriausybės memorandumas. Algis Taškūnas, "Baltic News" (Australijoje) redaktorius, yra įgaliojtas atstovauti VLIKą pasaulinėje anti-komunistų lygos konvencijoje š.m. gruodžio 6-9 dienomis Tokyo, Japonijoje.

(Bus daugiau)

(Elta)

KARALIUS PRISAIKDINO FELIPE GONZALEZ

MADRIDAS, Ispanija. — Ketvirtadienio vakarą karalius Juan Carlos pasikvietė į karaliaus rūmus 40 metų amžiaus Ispanijos socialistų partijos pirmininką, advokatą Felipe Gonzalez ir prisaikdino premjerą pareigoms.

Naujas premjeras padėjo ranką ant švento Rašto atidengtos knygos ir perskaitė priesaiką, pakeisdamas vieną žodį: vietoj

UZDRAUDĘ KUNIGAMS DIRBTI SU KOMUNISTAIS

MANAGUA, — Nikaragvos vyriausybė prašė popių užsukti į Nikaragvą ir palaiminti kroatų gyventojus, siekiančius gerbūvio. Popiežiui pasiūstas prašymas rugsėjo pabaigoje. Šiandien popiežius parašė laiską Nikaragvos katalikų bažnyčios vadovybei, kad jis sutiktų užsukti į Nikaragvą, jeigu visi Nikaragvos kunigai atsisitadys iš dabartinės Nikaragvos vyriausybės pareigų.

Popiežius pageidavimą įteikė dekanas Andres Cordero Lanza di Montezemolo, valstybės kabineto nariui Daniel Cordero Saavedra.

Nikaragvos vyriausybė dar nenutarė, kas daryti su 5 kunigais, užimčiais aukštas pareigas dabartinėje vyriausybėje. Du kunigai yra ministrai, o 3 kiti kunigai vadovauja aukštomis valstybės įstaigoms.

Kun. Miguel d'Estora yra Nikaragvos užsienio reikalų ministras, kun. Ernesto Cardenal yra kultūros ministras, kun. Edgar Parrales — Nikaragvos ambasadorius Amerikos Valstybių organizacijoje, kun. Fernando Cardenal — jaunimo vadas. Nikaragvos užsienio reikalų ministras atsakys, kad popiežiaus laukia, bet sąlygų nepripažįsta.

— Penktadienį aukso uncija kainavo \$441.

"Priešikiu", pasakė "Priešadu". Šia proga naujas premjeras pareiškė, kad jis yra išauklėtas krikščioniškoje dvasioje, bet nėra praktikuojantis katalikas. Karalius pakvietė būti liudininkais buvusį premjerą Calvo Sotelo, kuris vadovavo vyriausybei iki šios dienos; Gregorio Peces Barba, Atstovų Rūmų pirmininką, ir Jose Federico de Carvajal, Senato pirmininką.

Prisaikdinimo ceremonijoms vadovavo pats karalius Juan Carlos. Ispanijos laikraščiai tvirtina, kad Ispanijos karalius, prisaikdinamas socialistų premjero pareigoms, žymiai sustiprino savo teisinę poziciją.

Popiežius Jonas Paulius II uždraudė Nikaragvos kunigams dalyvauti komunistinėje valdžioje. Vienas kunigas eina užsienio reikalų ministerio opareigas ir palaiko gerus santykius su Kubos diktatoriumi.

Andropovas nori geresnių santykių su dabartine turkų vyriausybe

GROMYKA PRASO GRAŽINTI TRIS VOKIEČIUS,
SOVIETŲ LEKTUVŲ PABEGUSIUS Į TURKIJĄ

ANKARA, Turkija. — Dabartinės vyriausybės užsienio reikalų ministras İtler Turken buvęs nusikrėdęs į Maskvą ir ilgai turėjęs su užsienio reikalų ministru Andrei Gromyka apie abiejų valstybių santykius, kurie pakrypo blogojon pusę, kai Turkijai kariuomenės vadovybė nušalino buvusį Turkijos vyriausybę.

Kad santykiai būtų geresni, Gromyka tuojau pareikalavo gražinti Sovietų Sąjungai Turkijon nubėgusius tris vokiečius. Pasirodo, kad trys vokiečiai pavadovavo pats karalius Juan Carlos. Ispanijos laikraščiai tvirtina, kad Ispanijos karalius, prisaikdinamas socialistų premjero pareigoms, žymiai sustiprino savo teisinę poziciją.

Turkai nepasirašė sutarties lakūnams gražinti

Turkų užsienio reikalų ministras Turken atsakė Gromykai, kad turkų vyriausybė nėra įsipareigojusi gražinti Sovietų Sąjungai vokiečių. Galima būtų kalbėti apie gražinimą rusų, bet ne apie gražinimą vokiečių. Gromyka aiškino, kad tokia sutartis yra. Turkų ministras atsakė, kad sutarties tekstą atsiuntė Sovietų Sąjungai, bet turkų vyriausybė tokios sutarties niekad nepasirašė ir neįsipareigojo gražinti rusams atbėgusius vokiečius. Gromykai labai nepatiko

turko atsakymas. Be to, turkų ministras pasakė, kad turkų vyriausybė norėtų išaiškinti visoms laikams armėnų klausimą. Užsienyje gyvenantieji armėnai, Sovietų Sąjungos remiami, žudo turkų atstovus užsienio valstybėse. Gromyka atsakė, kad Sovietų Sąjunga nieko bendro neturi su armėnais. Turkų ministras atsakė, kad rusai duoda ginklus armėnams ir padeda žudyti turkų diplomatus.

Sekantis turkų ir Sovietų valdžios atstovų susitikimas buvo sutartas 1983 m. liepos mėnesį, bet trečiadienį Sovietų kariai nušovė du turkus, saugojusius pasienį. Turkų užsienio ministras Turken pranešė Gromykai, kad liepos mėn. susitikimas atidėtas.

COLOMBO. — Sri Lankos (buv. Ceilono) užsienio reikalų ministras pasikvietė JAV ambasadorių John Reed užsienio ministrą ir pareiškė, kad JAV ambasados pirmasis sekretorius Kenneth Munro Scott per septynias dienas privalo išvažiuoti iš Sri Lankos, nes jis įžeidė dabartinį krašto prezidentą.

Kuo nusikalto pirmasis sekretorius? Kelių žmonių draugijoje sekretorius pasakė, kad JAV vadovė nebelineka prezidento pareigoms ir kad spalio mėnesio rinkimuose jis nebūs išrinktas. Tuo tarpu balsuotojai didele dauguma vis dėlto jį išrinko.

Toks tvirtinimas skaitomas prezidento įžeidimu. Jeigu pirmasis sekretorius sava valia išvažiuos iš Sri Lankos nustatytu laiku, tai jis bus išsiųstas kaip nepageidaujamas asmuo.

ABU PREZIDENTAI PAJODINEJO, PIOVĖ IR VALGĖ KEPTĄ MESĄ

BRAZILIJA PRASISKOLINUSI 90 BILIJONŲ DOLERIŲ, BET
\$7 BILIJONAI PADETŲ IŠSIKRAPSTYTI IŠ BĖDOS

BRASILIA, Brazilija. — Abu prezidentai — JAV ir Brazilijos — praleido dvi dienas, aptardami svarbiausias paskolas, o trečiadienį praleido prezidento Figueiredo ūkyje. Ten abu prezidentai pajodinėjo ūkio laukais, o vėliau tikrai braziliskai užkandė keptos mėsos. Jautieną, vištieną, kiaulėną ir kitas mėsas keptė lauke, patys piovė, valgė užgerdami ir kalbėjosi įvairiais valstybės reikalais.

Kalbų metu paaiškėjo, kad Brazilija yra visai prasiskolinusi. Valstybės bankas veda užsienio skolų registraciją. Dokumentai rodo, kad Brazilija yra skolinga užsienio bankams 90 bilijonų dolerių. Į šią sumą įeina privačios ir valstybinės paskolos.

Pasitarimai prasidėjo antradienio vakare, kai prezidentas Reaganas atskrido į Braziliją, dabartinę Brazilijos sostinę. Pasitarimai ejo visa trečiadienį, nuo ryto iki vakaro. Abu prezidentai nustatė, kad yra labai svarbios paskolos ir ne tokios svarbios. Labai svarbiomis skaitomos valstybės padarytos paskolos. Brazilijos valstybė yra skolinga 51 bilijono dolerių. Jeigu valstybė nemoka savo skolų, tai visas valstybės aparatas eina niekais. Valstybė, prašydama paskolos, prideda skolą mokėti. Jeigu valstybė nemokės skolų, tai tada suirus finansinis aparatas, Brazilijai prasidės finansinis bankrotas.

Be valstybės paskolos, Brazilija yra skolinga 7 bilijonus dolerių. Jeigu bankai galės paskolinti pinigų mokėti, tai didelis bėdos nebus. Bet jeigu įstaigos, bendrovės ir privatūs žmonės nepajėgs bankams gražinti paskolų, tai bankai bankrutuos. Bankrutuos vienas bankas, du, trys, bet ne visi. Kiti bankai, bandydami gauti naujas paskolas, pajėgs apsiginti. Kraštui bus smūgis, jeigu bankai pradės bankrutuoti, bet nukentės tikrai bankai, o ne visa valstybė.

SAN PAULO, Brazilija. — Prezidentas Reaganas atskrido į Sao Paulo ir Brazilijos prekybininkams pasakė svarbią kalbą, liečiančią tarptautinę prekybą. Prezidentas pabrėžė, kad prekyba turi būti laisva, be jokių primokėjimų. Jeigu vyriausybė savo gamintojams duos subsidijas, tai JAV tokių prekių sumažintais maitais neįeis.

Prezidentas pakartojo prekybininkams tas sąlygas, kurias sostinėje išdėstė prezidentui Figueiredo. Iš Sao Paulo prezidentas išskrido į Kolumbiją, kur pusę dienos praleido su prezidentu. Iš Kolumbijos jis išskrido į Kostą Riką, o nuo čia — į Salvadorą, o vėliau į Hondurasą. Visi skundėsi, kad prezidentas praleido daug laiko Brazilijoje, o kitose vietose pabuvo tik kelias valandas.

Valstybės departamentas leis atbėgusiems Kubos diplomatai Gomez Cabale pasilikti JAV, bet pirma nori jį apklausinėti apie bėgimo priežastis.

Zairės vyriausybė pirkė iš Izraelio varlių ginklų už 8 milijonus dolerių. JAV pardavė Taiwanui sunkvežimį kariams vežti ir didaką skaičių molotų, iš viso už 97 milijonus dolerių.

Caspar Weinberger

Sekr. Casper Weinbergeris vokiečių paeistams aiškina, kad Sovietų valdžia, pavergusi Europą, be jokios atodairos žiauriai baus kiekvieną, drįsiantį pasipriešinti rusams.

KALENDORĖLIS

Gruodžio 4: Barbora, Erdmė, Zvaigždė, Stangis, Gyra.

Gruodžio 5: Sabas, Gražutė, Daila, Griezis, Nameda, Etas, Zvaga.

Gruodžio 6: Mikalojus, Vėtra, Snapetis, Gintra, Olenas, Vizgė, Tolutis.

Saulė teka 7:01, leidžiasi 4:19. Oras šaltas, lietus.

George Shultz

Sekretorius George Shultz aiškina Brazilijos valdžios atstovams, kad paskolintus pinigus turės gražinti.

VIS TOJI ŠIRDIS

Mes turime laudies posakį: „Kas širdyje, tas ir kalboje“. O kartais pasako: „Kas širdyje, tas ir ant liežuvio“. Žodinė reikšmė šio posakio nėra aiški. Juk širdis, kaip žinome, yra pagrindinis organas žmogaus kūne kraujui varinėti. Tai aišku, kad kas yra širdyje, negali būti kalboje. Juk širdis ir kalba skirtingi dalykai: širdis fizinė žmogaus dalis, kalba dvasinė. Tiesiogine prasme šio posakio reikšmė nėra aiški: kas yra širdyje, tai mums aišku, bet kad tas pat būtų ir kalboje, tai jau prasilenkiama tiesiai.

Šio posakio tikroji reikšmė suprantama perkeltine (netiesiogine) prasme. Kada žmogus vidiniams pasireiškimams vykims priskiria širdžiai, juk žmogus turi galvą ir dar nepaprastai plaukais apaugusią, o galva ir yra tai, kad žmogus galvotų. Todėl ir manau, kad tiksliau ir būtų tvirtinti: „Kas yra galvoje, tas ir kalboje“. Kuris šių dviejų posakių yra tiksliau?

Pirmasis posakis: „Kas širdyje, tas ir kalboje“ būtų teisingas tik tuo atveju, jeigu visi žmogus vidiniams vyksimams vyksta širdyje. Kada žmogus galvoja, mąsto, sprendžia, tai daugiausia ir kalba apie tai. Tačiau, atrodo, kad neteiktų skliausti galvos ir ją vykinti palikti galvai: „Kas yra galvoje, tas ir kalboje“. Manau, kad jei nebūtų pirmiau galvoje, tai išvis nieko nebūtų širdyje.

Mūsų liaudis net ir žinojimą priskiria širdžiai: „Žino širdelė, laidoje šalyje yra mergelė“. O gal ir šios pareigos geriau tiktų galvai: žino galvelė, kurioje šalyje yra mergelė. Bet galvelė yra maža — gali ir nežinoti, tai geriau varžytis ne mažybini žodis (galvelė), bet galva (tai jau daug patikimesnė). Na, dabar tai jau turėjome pilną ir patikimą — tiesiai artimesnį vaizdą: žino galva, kurioje šalyje yra mergelė. Bet vėl tikra vėlinava: koks nevykęs, brutalus sakinytis! Kiekvienam gali sugadinti jo nuotaiką skoni. Tik to, tebūnie taip.

Kiek širdis turi (ar visai neturi) įtakos žinojimui — nesistengiu spėti. Tik viena yra aišku, kad žmogus yra psichofizinė būtybė — fizinis ir dvasinis gali junginys (kūno ir dvasios) ir kokį nors mūsų vidinį vyksimą sunku pakeikti kuriam nors vienu kūno organu, nes tokie mūsų vidiniai vyksimai vyksta sąveikoje su kitais.

Jeigu žmogus galėtų nors keletą valandų pagyventi be širdies, tuomet mums būtų aišku, kokius vyksimus atlieka širdis, o

dabar mums yra žinoma, kad širdis yra žmogaus kūne pagrindinis organas — pompa kraujui varinėti. Be kojų, be rankų žmogus dar gali gyventi; be galvos — širdies nėra gyvybės.

Štai turime kitų žodžių junginį: „Man ant širdies guli“. Ką jis reiškia? Kas guli ant širdies — nepasakytą. Galim tik spėlioti. Be to, širdis, ne pilvas, viandinis žmogaus kūno organas, paslėptas ir neužgulamas. Šis žodžių junginys, pagal jį sudarantį žodžių reikšmę, yra neaiškus. Jo tikrąją reikšmę suprantame tik perkeltine prasme: žmogus savo nuolatinį rūpestį, ar sunkius pergyvenimus, ne duodančius jam ramybės, išsako žodžiais: „Man ant širdies guli“. Pvz., Man ant širdies guli draugo tragiška mirtis.

Ant tuščios širdies. Šis žodžių junginys mums nieko nepasako. Bet kasdieninė kalboje jis vartojamas netiesiogine prasme — nevalges. Pvz., Negerk ant tuščios širdies, „dūšios“ — palink, ką nors užkasti. Bet ir vėl, argi būna kada nors širdis tuščia? Kodėl štai žodžių junginyje pavartotas žodis širdis vietoj pilvo? Juk maistas nepatenka į širdį. Be to, nepamirškime, juk širdis būtu pripildyta maistu. Sakysim, lietuviškom dešrom ar raugintais kopūstais, o meilė būtų širdyje, tai vargšėle meilė pavirstų rugštelė ir prirtuktų pasaulimą ir moterystės stoną.

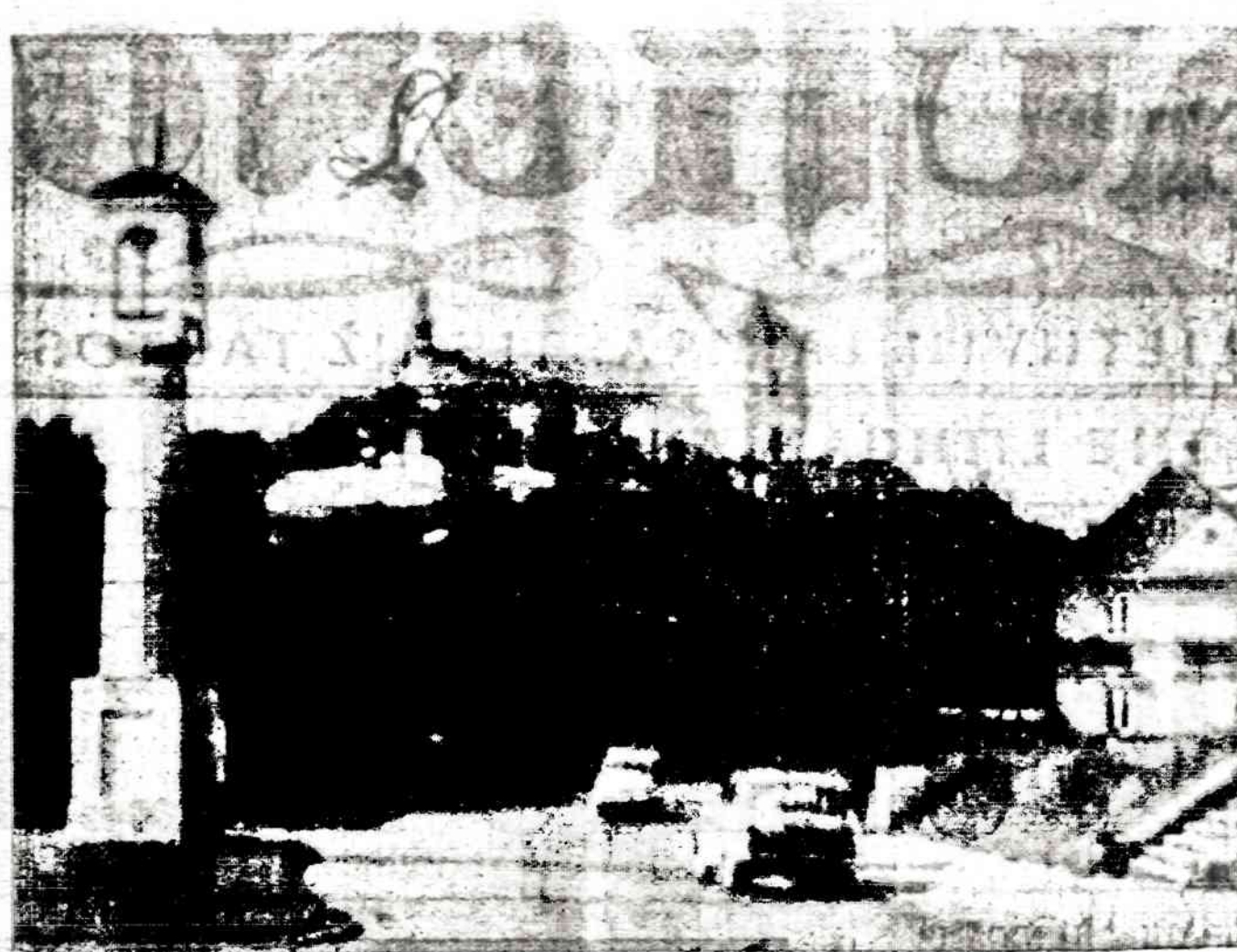
Jis viską į širdį dėjosi

Šis posakis yra suprantamas ir tiesiogine prasme. Pagal posakio žodinę reikšmę jis į širdį, kaip į kokį maišą, galėjo viską įdėti: penkis svarus cukraus, tris svarus cibulų, kopūstų galvą ir kt. Bet šioji tiesioginė šio posakio reikšmė mūsų nepatenkina ir mes vartojame šį posakį netiesiogine prasme: jis klausė merga. Bet vėl tikra vėlinava: gudresnės galvos sakė, kad tik žinotų, atsimintų ir kitiems gamintų pasakyt, ką girdėjęs.

Mei kažkodėl ir vėl galva liko auskriaušta ir širdžiai atiduota. Tai, kas tikriau priklauso galvai, be abejoj, geriau „dėti“ į galvą, negu į širdį. Juk atsiminti, įsiminti, įsidėmėti tai jau galvos darbas.

Iš visos širdies juokėsi

Pažodinė šio posakio reikšmė — juokas kyla iš širdies. Bet iš širdies niekas nesijuokia — juokas atlieka kiti žmogaus kūno organai. Pagal šį posakį, jeigu yra juokas iš visos širdies, tai turi būti ir kita juoko rūšis. Na,

TRAKŲ MIESTELIO CENTRAS

sakysim, yra dar mažesnis juokas — iš pusės širdies, ar net iš prieširdžio — juokutis, o gal tiksliau nekalta šypsena.

Na, kada žmogus juokiasi iš visos širdies, tai turbūt labai garsiai juokiasi, kad mūsų liaudis, vartoja tokį palyginimą: „Juokiasi išsišiepęs, kaip daržės trūkės arbūzas“. Arba: „Ko tu čia mekeni (bliuoni) kaip ožys susidiliginęs mėsą“. Tai vis liaudies palyginimai.

Pagal tokius liaudies sukurtus posakius, negali žinoti: ar žmogus juokiasi iš širdies, ar iš pilvo, ar iš plaučių. Juk, kada žmogus juokiasi, pilvas juda (šokinėja) pagal juoko ritmą. Dažnai girdime tokius pasakymus: „Tiek prijuokėme, kad vos pilvas nesprogo. Visi juokėmės pilvus susieme. Nuo juoko pilvas paskaudė“ ir kt. O žmogus, kuris daug juokiasi, vadina linksmu plaučių žmogumi.

O dabar, po mažų nukrypimų į šalį, priminsiu šio posakio „Juokėsi iš visos širdies“ tikrąją reikšmę — kuria prasme jis kalboje vartojamas. Tai nereikia, kad žmogus juokiasi iš visos širdies, bet tuo posakiu pasa-

koma, kad žmogus juokėsi nuo širdžiai (noriai).

Pagaliau nėra mums svarbu žinoti: ar žmogus juokiasi iš širdies, ar iš pilvo, ar iš plaučių, o svarbu, kad juoktis yra sveika.

Iš visos širdies dėkoti

Šių žodžių junginys reiškia aukščiausią padėkos rūšį. Kaip mes besistengtume dėkoti, vis vien didesnės padėkos jau nepareikšim, juk tai, tik pamiršyk, jau dekojame iš visos širdies — pricjome liepo galą ir daugiau, kaip sako: „Aukščiau bambos nešoksime“. Taigi nėra prasmės daugiau vargintis: žodžių junginį „iš visos širdies dėkoti“ jau dekojame — nuoširdžiai dėkoti. Tai ir viskas.

Minkštos širdies. — Kas gi gali patikrinti, ar žmogus yra minkštos, ar kietos širdies? Ir kuri širdis yra geresnė? Paviršutiniškai sprendžiant, moterų širdis turėtų būti minkštesnė. Kaip ten būtų, ne tiek svarbu, o išvada tokia: kada kalbama apie žmogų ir norime pabrėžti jo gerumą, dosnumą, pridedame epitetą — minkštos širdies žmogus. (Bus daugiau)

Lietuvių Fondo 20 metų jubiliejinis pokylis

Pokylis įvyko 1982 m. lapkričio 27 d. 7 val. vakaro Jaunimo Centre.

M. Remienė, sveikindama gausiai susirinkusius dalyvius, pradėjo minėjimą. Maldą sukalbėjo kun. J. Borevičius.

Vakaro ir Tarybos nariai padarė iš 20 metų veiklos trumpus pranešimus. Patesnė veiklos apžvalga ir pelno paskirstymą pranešė St. Baras. Pabaigai duoti pranešimai buvo išskviestas vienas iš pradininkų T. Blinstrubas. Jis gan konkrečiai suminėjo, kad būvę du fondai ir po ilgų svarstymų paliktas vienas — Lietuvių Fondas.

Spaudoje vis ligi įkyrūno minimas pradininkas dr. A. Razma. Prisimenu, teisingai St. Rauskinas Drauge prieš daug metų parašė straipsnį apie Lietuvių fondo įsisteigimą. Jame buvo įadintu nūnimas generalinio štabo aukšto rango karininkas, kurio pavadėdys jau neatsimenu. Fo asmens iškelia Fondo steigimo idėja. Tik vėliau įsijungė praretėjo.

Po pranešimų, meninė programa atliko solistas J. Vaznelis su akompanimentu.

Buvo parengtos šaunios vaidėš. Grojo „Vyties“ orkestras su vienos ponios ir vedėjo dainos palyda. Dalyvavo per 300 asmenų. Baras uoliai aplamavo atsilankiusius.

Buvo ir sveikintojų. Šia proga noriu paklausti, kodėl jubiliejaus proga nebuvo parengta kūrėjų istorija — knyga su nuotraukomis? Redaktoriaus, po pulk. Rėklaičio, P. Bagdonas. Apie knygą — ne užsiminta.

Laikas būtų joje visai tiksliai nusakyti Liet. Fondo įsisteigimo istoriją. Ją turėtų parengti būvę steigėjai T. Blinstrubas, St. Rauskinas ir kiti aktyvūs dalyviai.

Minėjime T. Blinstrubas padarė trumpą, gražią užuominą iš to laiko. Jam dėkingi.

12 val. dalyvių ir šokių eilės

Detroito naujienos

VASARIO 16 GIMNAZIJAI REMTI BŪRELIS „TULPĖ“

Š.m. lapkričio mėn. 28 d. Šv. Antano parapijos mokyklos klaseje įvyko „Tulpės“ būrelis išleisti spalvotų atvirukų pristatymas. Aštuonių skirtingų rūšių kortelės, vienos su užrašais, kitos be jų, buvo iškabintos ant sienos ir išdėliotos ant stalo. Niekas pristatomojo žodžio netarė, o tik išdalinio paaiškinimo lapelius.

Jei kuriam kas nebuvo aišku, paaiškino būrelio nariai. Publikos kortelės apžiūrėjo ir palankiai įvertino. Kortelės visos spalvotos, gražiai ir skoningai išleistos, aukšto meninio lygio, tinkamos Kalėdų, Velykų ir kitokiomis progomis sveikintiems. Padėtas visiems, Kalėdų švenčių proga ir kitomis progomis, lietuviško meno kortelės panaudoti.

Lietuviškų kortelių vienetą „Tulpę“ pasirinko gražų lietuvišką vardą. Tikėjime, kad turės ir pasisekimo.

ARTEJA NAUJIEJI 1983 METAI

Naujųjų metų sutikimas įvyks dviejose vietose. Dievo Apvaizdos parapijos Taryba ruošia savoje salėje — 9th Mile. Vietas galite užsisakyti pas tarybos narius: auka porai 40 dol. Šv. Antano parapijos salė, 25th Street. Vietas galite užsisakyti pas kuopos pirm. Bronių Valiukėnų ir pas moterų vadovę Angelę Bukšnieng. Kaina — porai 25 dol. Kas ankstesnis, tas geresnis.

Bilieto kaina \$12. Pirke šerą už \$100, bilietą gavo veltui. K. Jaunius

MIRĖ E. KILMONIS

Edmundas Kilmonis, gyvenęs 7311 Lane St., Detroit, mirė lapkričio mėn. 24 dieną. Buvo pašarvotas Martinson koplyčioje. Rožines sukalbėjo šv. Petro parapijos klebonas kun. Kazimieras Butkus. Kadangi velionis buvo šv. Antano Jūrų kuopos šaulys, prie karsto stovėjo kuopos vėliava, uniformuoti šauliai stovėjo garbės sargyboje. Jautri atsisveikinimo žodį tarė kuopos pirm. Bronius Valiukėnas ir kiti. Laidotuvis įvyko lapkričio 27 d. su bažnytinėmis apeigomis. Nulaidėtas amžinam poilsiui į Holy Sepulchre kapines.

E. Kilmonis kilęs iš Lietuvos nuo Kybartų. Dirbo Kybartų mūltnėje. Nuo jaunų dienų priklausė šauliams. Iš Lietuvos, rušams antrą kartą prie jos artėjant, pasitraukė į Vokietiją, iš kur 1919 metais atvyko į Ameriką — Detroit. Čia dirbo įvairiose įmonėse. Buvo duosnus aukotojas lietuviškiems reikalams ir geras šeimos tėvas.

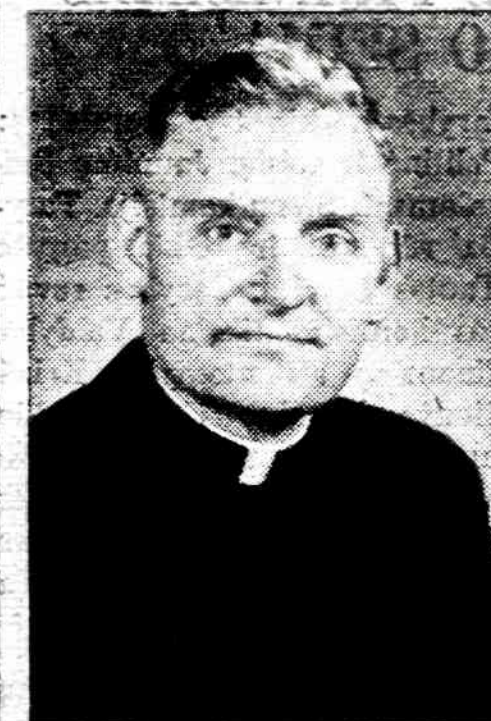
Nulaidėtas liko mylima žmona Joana, du sūnūs, giminės ir draugai.

Edmundai, išleis ramybėje. Tebūnie Tau lengva Amerikos žemėlė.

Ant. Sukauskas

EAST CHICAGO, IND.

SUSIPAZINIMO PIETUS

Kun. Jonas Daniels, naujas Šv. Pranciškaus parapijos klebonas

Šv. Pranciškaus parapijai, East Chicago, Ind., gavo naują kleboną kun. Joną Daniels, yra sudarytas komitetas iš visų čia veikiančių organizacijų, suruošusių naujam klebonui susipažinimo pietus su savo parapijiečiais. Komiteto sudaro: Albertas Witenikas, Kazys Valeika, Barbara Wapsaitė, Vilimas Petrauskas, Teresa Degutienė, Kazys Čiurinskas, Andrew Stomp, Kazys Domarkas, Stela Kudlienė ir Al Tracy.

Kun. Jonas Daniels gimė Amerikoje. Jo tėvai atvyko iš Lietuvos ir apsigyveno Gary, Ind. Naujasis klebonas kun. Daniels pradžios mokyklą baigė Šv. Kazys Čiurinskas

TAVO ŽODIS YRA TIESA

Jonas 17:17
IR PAZINSITE TIESĄ, O TIESA ISLAISVINS JUS

Jonas 8:32

ŠV. RAŠTO NAUJASIS TESTAMENTAS IR PSALMAI

LEIDINYS LIETUVIŲ KALBA. IRISTAS KIETAS PLASTIKINIAIS VIRŠELIAIS PRAKTIŠKO KISENINIO FORMATO.

KAINA \$3.

LITHUANIAN MINISTRIES, P.O. Box 321,

Oak Lawn, Ill. 60454

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED YOU'LL BE IN THE LEFT LANE.

NAUJENOS APLANKYS KASDIENĄ...

Visuomenei ir paskiram asmeniui Naujienos dabar yra reikalingesnės, kaip bet kada...

Todėl Kaiėdų ar Naujųjų metų proga Naujienų prenumerata yra ideali ir prasminga dovana tėvams, vaikams, giminėms, draugams, kaimynams, pažįstamiems, seneliams ir kitiems.

Naujienos padės Jums išlaikyti giminės ar bičiulių artumą nežiūrint nuotolių, ir Jūs išlikimui ryšiniui visai išvengti, kovojančiai už savo krašto laisvę.

PRASOME NAUDOTIS PATOGIA UŽSĄKYMO FORMA

Siunčiu \$15.00. Prašau siuntinėti Naujienas Chicagoje kai, ketėdine dovana metams (pusė metų \$21.00). Kitose vietose — \$20.00, pusė metų — \$22.00.

VARDAS, PAVARDE

NR. IR GATVĖ

MESTAS VALST.

ZIP CODE

Siuntėjo Pavardė, Vardas

Adresas:

30

101 metų

Uždariusi savo parduotuvę, mes paskelbėme, kad mes esame atviri. Dėkome visiems, kurie mums padėjo. Mes norime, kad visi žinotų, kad mes esame atviri.

Bankas, įsikūjęs 111 \$100,000

557 W. 66 STREET Chicago, IL 60657 Tel. 975-7800

8929 S. Halsted Ave. Bridgeview, IL 60435 Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILL. 60632

PHONE 254-4470

Dr. Kazys Sidlauskas pranešimas ALTO suvažiavimui 1982 m. spalio 30 d.

(Tęsinys)

Dr. Kazys Sidlauskas

Minėjimo iškilnės įvyko š. m. rugsėjo 27 d. vakarą. Kongreso Rayburn rūmose, dalyvaujant aukštesnioms Valstybės d. t. pareigūnams, Kongreso nariams, kiti Administracijos įstaigų atstovams, Pabaltijo valstybių diplomatams ir bemaž porai šimtų Amerikos lietuvių, latvių ir estų. Pabaltijo valstybės m. n. p. asmenys buvo apdovanoti žymenimis, vad. "Baltic Freedom Award". Į apdovanojimą atsiųstą sąrašą įėjo buv. JAV-bių prezidentai Gerald Ford ir Jimmy Carter, ambasadoriai Henderson ir Kampelman ir keli kiti. Šio iškilmingo minėjimo išlaidas padengė lygiomis Amerikos lietuvių, latvių ir estų tarybos, sumokėdamos maždaug po 1,000 dolerių. Iš ALTO valdybos minėjime dalyvavo dr. Kazys Sidlauskas, dr. L. Kriaučiūnas ir kun. dr. J. Prunskis.

Lankantis ALTO atstovams Madrido konferencijoj, buvo užmegstas pastovus ryšys su JAV-bių delegacijos pirmininku ambasadoriumi dr. Max Kampelman, kurį nuolat palaikė ALTO informacijos direktorius kun. dr. J. Prunskis.

Ambasadorius Kampelmanas š. m. kovo 3 d. pasakė stiprią kalbą griežtai smerkdamas Maskvos imperializmą Pabaltijje ir gindamas Lietuvos, Latvijos ir Estijos teisę į nepriklausomybę. "Agresijos veiksmams prieš tris Pabaltijo valstybes buvo imperializmo veiksmai", kalbėjo ambasadorius Kampelmanas, pabrėždamas, kad "Visuotinė žmonijos nuomonė šiandien atmetė bet kokios valstybės teisę pavergti kitas tautas". Jungtinis Pabaltiečių Komitetas ir Amerikos Lietuvių Taryba pasiuntė ambasadoriui Kampelmanui padėkos telegramą už

gynimą Pabaltijo valstybių teisių į laisvę ir nepriklausomybę.

Kaip žinoma, Madrido konferencija vėl susirinko posėdžiama š. m. lapkričio 9 d. ALTO valdyba nutarė, kad kun. dr. J. Prunskis vėl turi vykti į Madridą, seksti konferencijos eigą ir daryti tolimesnius žygius, garsinant Lietuvos laisvės bylą.

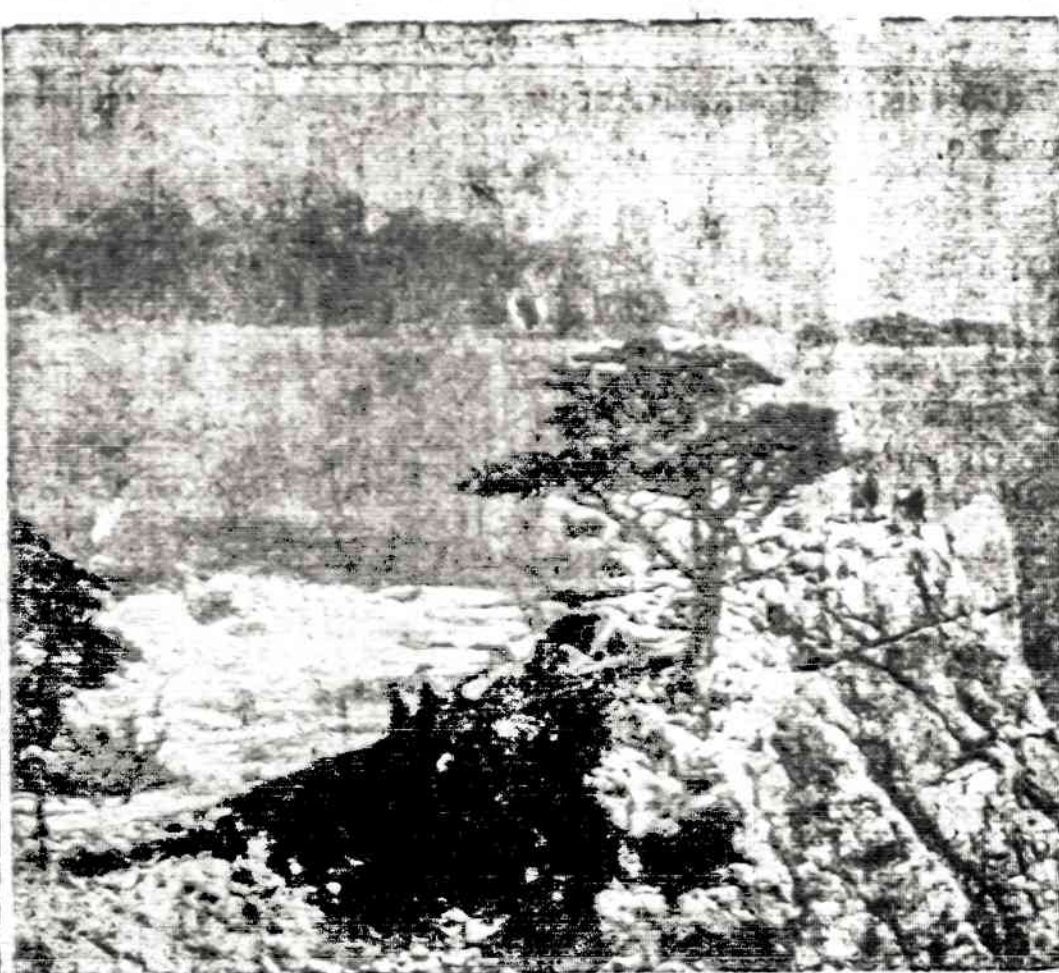
"Gimtąjam Kraštui" paskelbus, kad pavergtoje Lietuvoje lankėsi JAV vicekonsulas Lenin grade, neva oficialiai vizituodamas rusišką okupantą Lietuvoje pastatytą įskamšų valdžią, ALTO buvo pastatytas raštas Valstybės d. tui, nurodant, kad toks lankymasis, mūsų nuomone, nesiderintų su Lietuvos inkorporacijos, nepripažinimo principu.

Į tą mūsų laisvę buvo gautas Valstybės departamento atsakymas, kad tie lankymaisi nepažeidžia JAV-bių politinės linijos — nepripažinti Pabaltijo kraštų inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir kad JAV-bių ambasadorius Maskvoje, kaip ir kiti aukštieji JAV-bių pareigūnai, okupuotose kraštuose nesilanko.

Pasklidus spaudoj žinioms, kad prie Sibiro, dujotiekio linijos statybos, kuri turi eiti į Vakarų Europą, sovietai naudoja kalinius iš savo koncentracijos lagerių kaip vergus darbininkus, ALTO pasirėmė laisvoms Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos ir Italijos ambasadoriams Vašingtone, prašant, kad jų kraštų vyriausybės išstytų tų darbų vergų naudojimą, prieš jų kraštams prisidedant prie to dujotiekio linijos statybos.

Kaip ankstesniais, taip ir šiais metais, ALTO yra padaręs visą eilę demaršų dėl Sovietų kalinamų lietuvių išlaisvinimo, kaip Balio Gajausko ir Vytauto Skudzdžio, dėl kurio Kongreso abeji rūmai yra priėmę net atskirą rezoliuciją, nes Skudzdis yra gimęs JAV-bėse ir todėl pagal gimimą yra Amerikos pilietis. Taip pat buvo idaryti žygiai dėl Jurgutienės ir jos dukros išleidimo į JAV-bes pas jos vyrą ir dukros tėvą, kuomet atėjo žinios, kad Jurgutienė pradėjo bado streiką.

Dar praėjusių metų pabaigoje, ALTO, talkinamas Lietuvių Filatelinių d. jos, o ypač inž. Edmundo Jasiūno, buvo kreipęsi į JAV-bių Pašto sekretorių (Postmaster General), kad 1983 metais būtų išleistas Dariaus Girėno pašto ženklas, švenčiant 50 metų sukaktį nuo tų lietuvių

M. SILEIKIS

Eagle Lake, Wis. (Aliejus)

tautos didvyrių Atlanto perskridimo ir jų tragiškos mirties. Mūsų prašymas Dariaus-Girėno pašto ženklui gauti buvo kruopščiai paruoštas, pridant tuometinių Amerikos laikraščių straipsnių kopijas, straipsnius iš įvairių aviacijos knygų, enciklopedijų straipsnius apie Darius Girėną, bei pristatant Lietuvoje jų garbei išleistų pašto ženklų kolekciją.

Į šią akciją buvo įsijungę platūs Amerikos ir net Kanados lietuvių sluoksniai. Deja, ligšiol visos pastangos liko be teigiamų pajamų, kokios privilegijos negalime susilaukti. Vienok, reikia tikėtis, kad šios plačios akcijos pasekėse jų didvyrišką žygius bus kitais metais visų Amerikos lietuvių kolonijoms tinkamai pamintės.

Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai dr. Kazys Sidlauskas, Teodoras Blinstrubas ir Grožvydas Lazauskas dalyvavo Lietuvių Susivienijimo Amerikoje seime Floridoje, kur jiems teko praga susitikti ir ALTO reikalais pasitarti su į tą seimą suvažia-

vusiais ALTO Tarybos nariais ir St. Peterburgo skyriaus valdybos atstovais. ALTO pirmininkui buvo suteikta proga ne tik pasveikinti seimą ALTO vardu, bet ir pasakyti kalbą iškilmingo banketo metu.

Šiais ALTO Valdybos kaden-cijos metais daug darbo įdėjo ALTO teisų ir finansų komisijos, ypač dr. J. Valaitis, į alskiro ALTO fondo statuto paruošimą, talkinant advokatams S. Kupriui ir A. Domanskui. Au-ko šitokiam fondui turėtų būti leidžiamos atskaiyti iš aukotojų pajamų, kokios privilegijos negali gauti ALTO, pagal savo struktūrą ir statutą. Be to, į tą fondą būtų galima susilaukti didesnių paikimų, kurių sumos būtų įsaldytos iki Lietuvos laisvės atgavimo, ALTO Valdyba norėjo pasiūlyti šiam suvažiavimui tokio fondo įsteigimą, bet šis projektas nesulaukė Valdybos reikiamo pritarimo ir turi būti atidėtas tolimesniam ALTO organizacijų ir skyrių bei būsi-mos Valdybos svarstymui.

ALTO Visuomeninių reikalų

RUSIFIKACIJOS KLAUSIMAS LUZER-NOS KONFERENCIJOJE

(Specialaus korespondento pranešimas)

(Tęsinys)

Muencheno univ. rieto profesorių dr. J. Bojko-Blechyn kalbėjo apie nerusikų slavų (ukrainiečių bei gudų) ir mo' davų (Lestaviečių) būklę. Iš Muen-ste io (Vokietijos) atvykęs J. Kadelis nušvie'ė trijų baltų tautų (latvių, lietuvių ir estų) ir karelių pad. tį. Sveicari Beatrice Eichmann-Lutenegger atpasakojo Kaukazo tautų, ypač georgiečių, vargus. Sveicaras Ilans Rysheuer atkūrė Maskvos paglenitų musulmonų tautu būvį.

Iš visų pranešimų akivaizdžiai išryškėjo Maskvos sukurtos kolonijinio tautų išnaudojimo režimo praktika. Pagal vad. Tasento nutarimus rusiškumo brukimas pradėdams jau vaikų darželiuose. Rusiškumui turi tarnauti visos mokyklos iki tokio laipsnio, kad moksliniam laipsniam gauti veikalai turi būti skelbiami tik rusų kalba. Pagal komunistų partijos programą siekiama, kad visos tautos susilietų į kažkokią vieną "sovietinę" tautą, o ši kalbėtų

komisija, vadovaujama dr. L. Kriaučiūno, suruošė svarstybas apie lietuvių ateities politinę ir kultūrinę veiklą. Svarstybose dalyvavo iškilūs prelegentai — Stasys Lozoraitis, Jr., iš Romos, dr. Domas Krivickas, iš Vašingtono, ir p. Bindokienė, iš Čikagoje. Svarstybos sutraukė nepaprastai didelį skaičių dalyvių Lietuvių Tautiniuose Namuose Čikagoje ir sudarė Čikagos lietuvių visuomenei didelį dvasinį polėkį ir atgaivinimą. Ypač gerai įspūdį padarė Stasio Lozoraitis labai šviesus žvilgsnis ir lietuvių tautos atsparumą per bandymų laikotarpį iki šios dienos.

(Bus daugiau)

tik viena kalba — rusų!

Visi pranešėjai savo referatuose taip pat atpasakojo nerusikų tautų pasipriešinimą joms smurtu užkurtajam sovietiniam režimui. Jie nušvietė, kaip nerusikų tautos gina kalbą, tikybą, būdą ir kitas tautines savybes prieš rusinimą.

Rezoliuciją patvirtavo konferencijos metu suruošta pagrindinio spaudos paroda. Parodoje vyraavo lietuvių pagrindinio spaudos pavyzdžiai. Tarp išstatytųjų leidinių lankytojai galėjo pamatyti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" pirmąjį numerį, išleistą 1972 m. kovo 19 d., ir 51-ąjį numerį, paskelbtą lygiai po 10 metų. Parodoje buvo parodyti taip pat kiti lietuvių pagrindinio leidinių pavyzdžiai ("Aušra", "Perspektyvos", "Tautos Keliu" ir kiti), be to, kai kurių leidinių vertimai į Vakarų Europos kalbas. Kiek galima buvo pastebėti, lietuvių pagrindinio spaudos pavyzdžiai padarė konferencijos dalyviams gilią, neišdildomą įspūdį.

Spalio 12 d. suaukta spaudos konferencija, kurios metu paskaityta priimtoji rezoliucija bei padalintas lapelis apie Luzerno organizacijos ligšiolinę veiklą. Spaudos konferencijai pirmininkavo dr. E. Oehler, sveicarių parlamento narys. Joje taip pat dalyvavo organizacijos garbės pirmininkas, senatorius dr. F. Leu. Konferencijos priimtoji rezoliucija bus paskelbta lietuvių kalba artimiausiu laiku.

Luzerno konferencijai suorganizuoti buvo sudarytas tam tikras keturių asmenų komitetas, į kurį įėjo ir mūsų tautietis dr. A. Gerutis. Jis taip pat dalyvavo konferencijos prezidiume ir visą laiką kaip patarėjas sėdėjo greta pirmininkų.

Spalio 11 d. įvyko Luzerno organizacijos narių visuotinis susirinkimas. Pirmininku vėl išrinktas parlamentaras dr. Edgar Oehler iš St. Galleno miesto. Jis yra ten leidžiamo dienraščio "Ostschweiz" vyriausias redaktorius.

Iš baltų organizacijos valdybą išrinkti dr. A. Gerutis ir latvis Julius Kadelis iš Muensterio (Vestfalija), kur jis vadovauja Laisvųjų Latvių Pasaulinės Są-

jungos (su centru JAV-se) informacijos biurui. Kaip abiejų minėtų baltų antrininkas, figūruoja Ans Luik, dar jaunas estų teisininkas, vienos Muencheno statybos firmos direktorius.

Luzerno organizacijos "Europasche Konferenz fuer Menschenrechte und Selbstbestimmung" vokiečių sekcija surengė Bonnoje rugsėjo mėn. plačią nauidėjusią "konferenciją apie Sovietų Sąjungos psichologinį karą, vedamą prieš Vakarų pasaulį. Kaip prelegentai, dalyviai buvo pranešė, vokiečiai ir sveicari. Iš Sveicarijos atvyko kaip prelegentas d. vizijos vadas dr. Hans-Rapohl.

I Bonnoje buvusią konferenciją kaip Luzerno organizacijos vadovybės atstovai buvo nuvykę valdybos nariai dr. A. Gerutis ir dr. E. Peyer, abu nuolat gyvenantieji Berne, Sveicarijoje. Dr. Peyer yra lucerniškos organizacijos vicepirmininkas, anksčiau tarnavęs sveicarių užsienio reikalų ministerijoje.

(Iš Europos Lietuvis)

TURKŲ VALDŽIA UZDARĖ DIENRAŠTĮ

ANKARA, Turkija. — Turkų vyriausybė ketvirtadienio rytą uždarė dienraštį "Gunajadin". Tai buvo vienas iš didesniųjų turkų dienraščių. Ne pats populiariausias, bet stovįs antroje vietoje.

Laikraštis pažymėjo, kad turkų valdžia nesiskubina nustatyti patį mažiausią atlyginimą už darbą. Dabartinis metų darbininkams moka labai mažas atlygas. Padėtis yra sunki, todėl darbininkai dirba už menką atlyginimą. Geriau mažai uždirbti, negu nieko neuždirbti. Ka lietuš spausdindavo po 600,000 Gana-jadin kopijų, tuo tarpu ketvirtadienį nepasirodė nė vienas egzempliorius. Karo komendantas paėmė trečiądienio numerį, pranešė, kad ten yra žmonės kiršinanti medžiaga, todėl laikraštį ir uždarė. Laikraščio pirmame puslapyje buvo pažymėta, kiek turkas per dieną uždirba. Iš Vokietijos ir net iš Jungoslavijos grįžę turkai pasakodavo, kad jie užsienyje uždirbdavo kelis kartus daugiau, negu turkų darbininkai. Vyriausybė šį rašinį palaikė kurstymu aistrų ir laikraštį visai uždarė.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATURA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingų, niekuomet nesenstų, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Jonko, V. Stankos, J. Rauklio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurlionio, M. Šleifio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varas tūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAIŲ SVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie daiktų sventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojančioms, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulniais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIEŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkštelės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Berno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga paroduoma tik už \$2.

● **LIETUVIAKASIS PAMARTS**, Henriko Tomo-Tamalauskos domiai parašyta studija apie Rytpraečius, remiantis Pakalnės ir labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama atovardžių pavadinimų ir jų vertimai į vokiečių kalbą. Labai nadingoje 335 pusl. knygoje yra Rytpraečių žemėlapis. Kaina \$4.

● **KĄ LAUMES LEME**, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie šeimą ir vietą nepriklausomoje Lietuvoje ir pirmaisiais Bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne turgo Jaišako knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapiai, kainuoja \$3.

● **BATYRINIS NOVELAS**, M. Lozento kūryba, J. Valaitis vertimas. 306 pusl. knygoje yra 40 samofingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant pašto, pridėti dolerių paštomato mokesčio.

6 — Naujienos, Chicago, Ill. — Saturday-Monday, Dec. 4-6, 1982

Aleksas Ambrose, CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicago lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15. Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIODAS MIKŠYS, 50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES UKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Iš mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tiksliaus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kleid viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIO

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE

8759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RECYCLINGAI IR PILDOMŲ RECIPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Aidara Kokiadieniais nuo

8 val. ryto iki 10 val. vakara.

Be Kokiadieniais nuo 8 val. ryto iki 11:30 val. vak.

U. KUBLEAN, B.S., Registruotas vaistinėjas

Tel. 476-2206

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 431-6186

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1982	pusel metų	\$32.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$16.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$20.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	viename mėnesiui	\$ 5.30
25 cents per copy	Kanadoje:	
Now available in Lithuanian	metams	\$45.00
Chicagoje ir premiesčiuose:	pusel metų	\$24.00
metams	trims mėnesiams	\$12.00
pusel metų	viename mėnesiui	\$ 5.30
nause JAV vietose:		
metams		\$40.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, tikrąsias sekmdienas, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Andropovui obuolys anksčiau nukrito

Jurijui Andropovui obuolys nuo obelies anksčiau nukrito, negu jis jo laukė. Obuolys jau buvo prinokęs, Andropovas jo laukė, bet dar nebuvo pasiruošęs jį nuo žemės pakelti.

Andropovas jau nuo praeitų metų žinojo, kad Brežnevas sakė kalbą Azerbeizano komunistams, bet jo liežuvis jau nesisuko. Brežnevas dar stovėjo, bet jo kojos jau buvo štyvos. Jam buvo sunku jas pastatyti, bet taip pat sunku buvo jas nuleisti. Jos buvo suakmenėjusios, o liežuvis gerokai patinęs. Jo protas dar kombinavo, bet nei kojos, nei rankos, nei, pagaliau, ir liežuvis jo nebeklausė.

Visoje Sovietų Sąjungoje tikras žinias pirmiausia gaudavo Andropovas. Pirmą žinią turėjo gauti premjeras Tichonovas, bet Sovietų valdžios aparatas vėluo, kai paties Brežnevo nebeklausė liežuvis. Antrą žinią turėjo gauti Dimitrijus Ustinovas, bet ir kariškioji Sovietų mašinerija nustojo veikusi, kai Brežnevas stovėjo ir pats sau po nosimi murmėjo. Suvaryti kazachai rusų kalbos klausėsi, kad Brežnevas jau nesuprato. O kai nesuprato, tai tarp savęs pradėjo kalbėti kazachiškai. Tarp savęs kuždėjosi ir iš Brežnevo šaipėsi. Andropovas apie Brežnevo suakmenėjimą Maskvoje pirmas sužinojo. Jam jau buvo aišku, kad Brežnevas išsities. Jis kitiems nieko nesakė, bet pradėjo ruoštis. Jis metėsi prie komunistinės galios šaltinių. Jis pats užėmė kelias svarbias vietas partijos vadovybėje. Kol Tichonovas ir Gromyka miegojo, Andropovas įsistiprino politiniame biure. Į politinį biurą jis įkišo azerbeizanietį Ajulą, kuris pirmas jam pranešė tiksliai žinias apie kazachų pasišaipymus iš nesuprantama kalba kalbančio Brežnevo. O visos Sovietų Sąjungos komunistų partijos pirmuoju sekretorium parinko V. Grišiną, pačios Maskvos komunistų partijos KGB pulkininką.

Lapkričio 5 dienos vakarą Maskvoje, Profesinių sąjungų Stulpų salėje, buvo suruosta Lapkričio 7-osios repeticija. Susirinko visa sovietinė ponija. Priešakyje dar buvo pastatytas Leonidas Brežnevas, bet greta jo pirmoje vietoje jau stovėjo pats Andropovas. Brežnevas būtų norėjęs ten pastatyti Kirilenką, o vėliau K. Černenką, bet Andropovas Kirilenką jau buvo išstumęs iš politinio biu-

ro, o Černenka Andropovui buvo tik pėstininkas. Andropovas jį stumdė, kaip jam patiko.

Lapkričio 10 dienos rytą Brežnevas jau gulėjo, akis amžinai užmerkęs. Andropovas nujautė, kad Brežnevas nukris, kaip prinokęs obuolys, bet jis netikėjo, kad valdytojas taip greitai nusiris. Andropovas pirmas iš aukštų pareigūnų sužinojo apie Brežnevo mirtį, bet jis nesimė reikalingų žingsnių. Jam dingtelėjo mintis tuojuo šaukti partijos Centro komitetą ir nutarti Andropovą paskirti generaliniu partijos sekretoriumi. Jis žinojo, kad Grišinas buvo vienintelis, galėjęs Centro komiteto vadovybę sušaukti, bet jam buvo aišku, kad be jo žinios Grišinas tokio žingsnio nesiims. Prabudęs čekisto instinktas įsakė Grišinui patirti, kurie maršalai ar generolai būtų norėję įlipti į Brežnevo batus. Pora maršalų ir keli generolai patarė Ustinovui užimti Brežnevo vietą, bet Andropovas taip pat žinojo, kad didelė generolų dauguma nenorėjo keisti Andropovo. Per 15 metų jis nesusaudė nė vieno maršalo ar generolo. Jis apklausinėjo kelis maršalus, bet vėliau paliko juos ramybėje. Už poros dienų Ustinovo vardas buvo pasiūlytas generalinio sekretoriaus pareigoms, bet pats Ustinovas atsisakė. Tada vienbalsiai buvo išrinktas Andropovas.

Šalia Lenino ir Stalino savo laiku Chruščiovas buvo įsakęs pakabinti paties Chruščiovo paveikslą, bet reikalai taip susiklostė, kad Chruščiovas net nepateko į Kremliaus sieną. Andropovas vedė kovą prieš Brežnevą, kol jis buvo gyvas ir sveikas, bet kai jam ištinio liežuvis ir jis akis užmerkė, tai leido jį laidoti pačioje gražiausioje Kremliaus sienos vietoje, tuo tarpu Brežnevas Chruščiovą išvežė į Devičę kapinyną, esantį Maskvos pakraštyje.

Bet dar didesnę klaidą padarė Tiesos redaktorius A. Laurinčiukas. Jis įdėjo prieš 25 metus Vilniuje mirusio komunistuojančio Vlado Grybo eilėraštį apie Spalio pergale. Laurinčiukas, kurį laiką pralaikytas Amerikoje, paskutiniaisiais metais yra atsilikęs. Kas komunistams tiko prieš 25 metus, šiandien jau nebetinka. Patys komunistai jau prieš išvadą, kad senos svajonės nebetinka. Andropovas pranešė kiniečiams, kad jis nori palaikyti gerus santykius su dabartine Kinija. Jis žino, kad komunistas Tengas atsisakė nuo Mao Cetungo įvestų valstybinių ūkių, nes tie ūkiai nepagamina pakankamai duonos kiniečiams. Tos duonos nepagamina ir rusiški sovchozai. Andropovas patarė palikti Vengriją be sovchozų. Šiandien Vengrija turi duonos, bulvių ir obuolių. Vengrai lėktuvais vežė obuolius Kremlinui, Vilniui ir kitur. Jiems apsimokėjo lėktuvai, nes Kremlius leido mokėti doleriais. Tengas panaikino Mao Cetungo sovchozus ir įsakė kiniečiams pagaminti visiems kiniečiams duonos ir ryžių. Andropovas pranešė kiniečiams, kad jis nori gerų santykių su Tengu, o Laurinčiukas įdėjo tokią seną Grybo eilėraštį:

"Pirmyn su partija, statytojų brigados!
Lenktynių lozungais gimtinė tęsiuosi.
Kolikiškai, Spalio įkvėpti, gerovę žada
Ir bangos Nemuno jo vardą os."

Galimas daiktas, kad bangos Nemuno (Ne Lietuvos. — N.R.) Spalio vardą os, bet tas ošimas duonos lietuviams neatneš. Andropovas nori gerų santykių su kiniečiais, kurie visus kolchozus panaikino ir gavo įsakymą pagaminti duonos bilijoniui kiniečių, tuo tarpu uždarytas Laurinčiukas kartoja supuvusio grybo kirmelėtus lozungus. Andropovas, susitaręs su Tengu, turės Laurinčiuką išleisti kelioms savaitėms į Kiniją, kad alkaną Grybo poeziją išmestų.

Anthony Cooper (Skupas)

Wrigley trobesys (Tągyba)

NETIKETUMAI APIE ATOMINĘS GADYNĖS PRADŽIĄ

Prieš porą dienų Naujienose buvo žanginis, kuris mums pranešė, kad lygiai prieš 40 metų Chicagoje buvo padaryta atominės gdynės pradžia.

Daugelis Chicagoje nežinojo, kad mes gyvename tokiam svarbiame mieste, kuriame buvo Chicago's Universitetas ir jame dienomis ir vakarais dirbo mokslininkai, stengiamiesi sušaldyti atomą. Tas akademinis jėms buvo labai reikalingas, nes maža dalelytė — atomas, akimi nepajūtinamas ir pirštais nepačiuojamas, skildamas paleidavo nepaprastai didelę energiją. Ta energija yra tokia didelė, kad Amerikoje elektros bendrovės, skaldydamos atomą, labai pigiai pasigamina elektros srovė. Iki šio meto elektros gamindavo kurdami anglis arba krintančių vandenių sukdavo ratus, gaminančius elektą.

Be anglis, vėjo ir vandens malūnai buvo labai brangūs elektros gaminti. Skaldomas atomas pagamina daugiau ir žymiai pigesnę energiją. Amerikoje jau veikia 70 stočių, skaldančių atomą ir gaminančių elektą.

Prieš 40 metų geriausi mokslininkai, fizikos, elektros ir magnetizmo specialistai nežinojo, kaip atomą sušaldyti. Teoriškai jie žinojo, bet praktiškai jie ne-

mokėjo, kaip teorijos žinias pritaikyti.

Italijoje buvo mokslininkas Enrico Fermi, kuris guldavo ir keldavo su atomo idėja galvoje. Amerikoje taip pat buvo mokslininkas, kuris turėjo žinią apie atomą, bet Fermi atomo idėją tęgveno. Kai jis, susipykęs su Musolinu, išvažiavo į Italiją, tai jis atvyko į Chicago ir sudarė 15 mokslininkų grupę atomui sušaldyti. Jie žinojo, kad Vokietijos nacių nori atomą sušaldyti, užtai jis atvažiavo į Ameriką, kad padėtų amerikiečiams atomą sušaldyti.

Tie mokslininkai apie atomą daug žinojo, bet toli gražu visko jie nežinojo. Jie žinojo, kaip reikia bandyti atomą sušaldyti, bet nedarė jo vietas, ir pastatė. Gavę \$6,000 darbo pradžiui, jie nežinojo, kaip tą visą reikala pradėti. Jie žinojo, kad reikia turėti pašūrą, bet nežinojo, kur ją paslalyti. Jie pasirinko universiteto lauką futbolui žaisti. Pasirinko ne patį lauką, bet pašūrą po sėdynėmis. Žaidimo lauko gale buvo suolai, kad žinrovai galėtų sėdėti ir šiltas dešrelės valgyti ar "spekšas" lūksauti.

Juozas Poška prieš 40 metų tarnavo kariuomenėje ir buvo išsiųstas į Pacifiko salas. Jis pažįsta Casparą Weinbergą, nes

šiu tame pačiame pulke tarnavo ir tas pačias problemas turėjo spręsti. Jis užsitarnavo kapitonu laipsnį.

Bet 1942 metais, kai atsikri-dęs Fermi Chicagoje, Stag Fielde (žaidynių lauke), po suolais bandė atomą sušaldyti, tai Poška Chicagoje leido Jaunimą. Jam reikėjo rašyti apie lietuvišką jaunimą, kuris tame pačiame lauke futbolą žaidė. Jauni vyrai, įskaitant ir p. Pošką, nežinojo, kad žaidė tame pačiame lauke, kuriame mokslininkai bandė pradėti atominę gdynę.

Idomu, kad kaip tik tuo metu į Chicago buvo atvažiavusi lietuvių sportininkų komanda. Tie labai gerai žaidė Chicago's universiteto Stag Fielde, bet ir jie nežinojo, kad mokslininkai no suolais bandė atomą sušaldyti.

Būtų idomu, kad tie lietuviai sportininkai, žaidę Stag Fielde, pasakotų, ar jie nenujautė, kad jie lenktyniavo su mokslininkais, kurie stengėsi praskelti atomą ir žmonijos gyvenime pradėti atominę gdynę.

Mokslininkų gyvy beveik nėra. Juos labai anksti vėžys suėdė, bet dar gali būti gyvų sportininkų, kurie galėtų savo nuojautas lietuviams papasakoti.

Reporteris

BRITAI IŠSIUNČIA SOVIETŲ SNIPĄ

LONDONAS, Anglija. — Britų premjerė Margaret Thatcher ketvirtadienį įsakė Sovietų laivyno kapitonui Anatolijui Zotovui ir jo žmonai per aštuonias dienas išvažiuoti iš Anglijos.

Kpt. Zotovas turėjo būti naujūgis, atėjus valstybėm, tuo tarpu jis vertėsi šnipinėjimu. Kpt. Zotovas sakosi, kad jis nešnipinėjęs ir britams žalos nenorejęs padaryti. Laikraščininkai norėjo iš Zotovo išgauti, už ką jis buvo sušaudytas. Jis atsakė, kad jam užduota daryti bet kokius pareiškimus.

Britų visuomenė labai susirūpinusi valstybės tarnautojais. Praeiti mėnesiai britai įkiso į kalėjimą vertėję, buvusį saugumo tarnautoją, kuris per 20 metų pardavinėjo rusams užsienio reikalų ministerijos dokumentų nuorašus. Maskvoje pabėgęs pats žvalgybos viršininkas ir raso straipsnius prieš britų užsienio politiką sovietinėje spaudoje.

Teisėjas įsakė NorthWest Airlines bendrovei išimti okėti 3,500 moterų 32 milijonų dolerių už nepripažintą moterims lygių teisių.

JAV kariams gemina naujus šalmus, patogesnius ir saugesnius.

JUOZAS ŠVAISTAS

ELDORADO

(Tęsinys)

Vyrai išbėgo pagalbon. Visu smarkumu plėskėjo sausi mediniai tvartai. Ties jais ir pats šeiminkas rado mirtį. Ronkus nujautė: tikrai jo kaimynas ėjo su žibintu arklio pažitūrėti, kuris vakarop atrodė nelinksmas, lyg sergęs.

Į tvartus beviltiškai buvo nuimota. Gyvūnai, kurie bombai sprogdus išliko gyvi dar, bliovė ne savais balsais, spirgėdami liepsnose. Nieko nebegalėjo padėti jiems. Visi griebėsi gelbėti kitus trobesius. Kas ką nusitvėręs — šluotą, kibirą ar šlapią maršką — šoko ant nepaliestų dar ugnies stogų ir gynė juos nuo fontanais trykstančių ir pavėjui krintančių gajų kibirkščių.

Ronkaus moteris krūpičiodamas žiūrėjo pro langą. Visa vakarų padangė buvo nušviesta. Taip šviesu, kad net nė kurmis, rodos, nepasislėptų. Lėktuvai prisagstė daugybę žibintų, mažų paražintų, palaikomų ore. Žibintai švietė, kaip didmiesčių lampos. Žmonės sakydavo: "Prikabino žibintus. Na, tai pils dabar!" Iš tikrųjų: lėktuvai užsivėrė taikinius, pylė bombas, kaip rudenių šūkiškai bulvės į rūsius. Dundėjo ir staigė visa padangė.

Ronkuviene nolat žegnojosi ir savas maldas kalbėjo. Blykto žodžius dažnai nukirsdavo šauko laukimai: "Dabar tai tikrai svieto pabai-

ga... Sudna diena atėjo... Dangus su žeme sumaišytas. Diena rūsti, diena ana, kada pavirs visos svietas į peleną... Iš Tilžės ir Klaipėdos nieko nebeliks... Kelinta naktis jau taip daužo. Ka tik-tai galvoja tas mūsų tėvas, užsispyręs pasilikti?"

Jos nervai smarkiai buvo sukrasti. Kai tik grįžo po gaisro, ji tuoju užsipykė vyrą:

— Kraunamės ryt, tėvai, ir gan! Pasitraukiam į Prūsus kol kas...

Ronkus šaltai, abejingai numojo ranka:

— Aš jau seniai sakiau, kad prūsų bernu nebūsiu ir nedirbsiu jam kaip baužas jautis.

Kiek patylėjęs pridėjo dar:

— Dabar vėlu jau...

Tuo metu įsiterpė Juozis:

— Aš, mama, visai palaikau tėvą ir pritariu jam. Kaip jau nusistatytą, taip ir lafykimės!

Nuo savo likimo niekur nepabėgsim. Kaip bus, taip. Bent jau savo žemėj...

Petrė užsistojo už motiną:

— O kaip kiti? Juk matei, kokia daugybė tų pabėgėlių praėjo pro mus? Visi į Šilutę traukia.

— Taigi, kad tik į Šilutę, bet toliau vargu...

— Kodėl?

— Nagi todėl, kad toliau Nemunas. Tikriausiai visi tiltai sutrupinti jau. Argi negirdi, kaip daužo?

— Vargšai pabėgėliai, — atsiduso motina: — Taigi daugumas jų pasiliks nepasiekę ramesnės vietos...

— Žinoma, kad pasiliks! — patvirtino tėvas:

— Ir blogiausia, kad nei priekin, nei atgal. Jei ir grįžtų kas į namus, nieko gero neberas. O gal nė grįžti nebėsis bolševikai. Gali sutvarkyti čia pat, vietoje. Suprakis ir kruva, kaip avis, ir subliaus: ko vilkotės paskum vokiečių?!

— Na tai kaip gi dabar?

— Labai paprastai: kol gyvi ir sveiki dar, einam gulti, o ryt į darbą. Išsikašim pamiskęj apkasėję ir pasidarysim šokią tokią priedangą. Dėl visa ko: Prie kelio esam. Nežinai nelaimės. Gal eis ir praeis nepalietę mūsų, o gal, neduok, Dieve...

— Vadinasi, ir tu jau kitaip žiūri?

— Dabar paaiškėjo...

Išsikrovę lėktuvai grįžo lengviau burbdami.

Rodos, jie skrido visai viršum Ronkaus trobesių, tik jau nebebuvo tokie siaubingi. Iš leto vienas po kito užgeso kabantieji žibintai. Jų vietoje kilo naujos šviesos. Placiai visu ruožu siautėjo gaisrų ugnys.

Anksti rytą, kaip buvo sumanyta, Ronkus darbavosi prie apkaso. Visai nelaukiai atbėgo uždusęs Albinas Monkus. Jaunas, žvalus vaikinys. Paskubomis bėrė jis žodžius:

— Aš tik atsisveikinti, dėdeli. Petrėle norėjau pamatyti dar. Kažin kaip toliau bus, bet dabar turiu...

— Vadinasi, begi? — nenoromis atsiliepė Ronkus, piktai žemesdamas žemę su lopeta.

— Kad reikia... Jau paskutinė minutė. Ilgiau nebegalima laukti...

Ronkuviene galiai ir jautriai pasižiūrėjo, susimerusi rankas ant krūtinės. Petrė apsiypylė asaromis.

Kai Albinas nutolo, Ronkus rūščiai sudraudė dukterį:

— Neširpstauk dabar, kaip maža. Turėtum džiaugtis, kad laiku paaiškėjo. Jei tikrai būtų buvęs tavasis, tu nepalikėt dabar. Kas eina, tegul sau eina. Būrai geresnį, jei būsi verta.

Praėjo dar pora dienų. Vokiečiai skubiai traukėsi, supami iš abiejų pusių: nuo Jurbarko ir nuo Klaipėdos. Žemėj ir ore vyravo bolševikų karo jėgos. Jų lėktuvai pradėjo sukinėtis net ir diena. Lengvieji smogikai, žemai nusileisdami, nė vieno judančio taikinio nebepraleisdavo vieškeliais.

Kartą, visa Ronkaus šeima bėgstaudama sūkė, kai bolševikų lėktuvai netoli nuo jų užpuolė vokiečių gurguolę. Du sunkvežimiai paspruko iš voros ir bėdėjo į jū kleną, leškodami priedangos. Ronkuviene persigandusi pribėgo prie kareivių ir šaukė, kad pasivarytų ligi miško. Kareiviai kaip apkurto jokio dėmesio nekreipė. Grubiai jie suriko "Šū! matko!" ir nubėgo į mišką, palikę sunkvežimius.

(Bus daugiau)

4 — Naujienos, Chicago — Sst. Monday, Dec. 4-6, 1982

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigus tokiu adresu:

Našijenos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Main St., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos telefonas: 448-5548

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4208

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidinai ir Plinų apdraudimas
REMA KALINA
Priman Master Charge
ir VISA kortele.
R. SERENAS. Tel. 925-8068

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.

Vedėja — Aldona Dėvius
Telefonas: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakar.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTUS stoties, 1110 AM banga.
2648 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telefonas: 778-5374

Nariai prašomi atsiųsti, nes bus
renkama valdyba 1983 metams ir yra
daug svarbių reikalų aptarti. Po susi-
rinkimo bus vaizdas.

A. Kelys, red.

Bridgeporte Lietuvių Namų Sevi-
niškio prieštartinis susirinkimas įvyks
šeštadienį, gruodžio 4 d., 1 val. popiet.
3809 S. Union Ave. Nariai maloniai
dalyvaus, nes yra daug dalykų, ku-
riuos reikia aptarti ir nutarti. Po su-
sirinkimo bus vaizdas ir "Grab Bag".
Kviečia Valdyba.

Stella Kaulakis, pir.

— Sovietai tarėsi su Prancū-
zija sudaryti penkerių metų
grūdų pristatymo sutartį.

— Paaikėjo, kad prieš porą
mėnesių Kinijos propagandos
viršininkas Wang Renzhog buvo
atleistas iš pareigų dėl to, kad
su jo žinia kariuomenės laikraš-
tyje buvo atspausdintas straips-

nis keltinąs naujos valdžios
reformas. Laikraštis turėjo vie-
šai atsiprašyti.

— Londone kai kuriose vie-
tose numatyta vėl grįžti prie
tramvajų susisiekimo. Planuoto-
jai sako, kad maždaug už 5 metų
pasirodys naujieji tramvajai.

— Prancūzija planuoja suma-
žinti 10 proc. savo kariuomenę,
bet už tai nori sustiprinti bran-
duolinį apsiginklavimą ir padidinti žandarmeriją.

— Britų Caledonian oro susi-
eikimo linija siūlo kelionę ap-
link pasaulį už 999 svarus.

A. A. JULIUI JASIONUI mirus,

jo broliui inž. Edmundui ir žmonai Jūratei reikiu
gilia užuojautą.

EMILIJA MARKONIENE

A. A. JULIUI JASIONUI

mirus Australijoje,

jo broliui inž. Edmundui Jasiūnui ir jo žmonai Jūratei
reikia gilia užuojautą.

JUSTINAS ir MARIJA PALUBINSKAI

Gerbiamą kompozitorių Julij Gaidelį,

žmonai FELICIJAI mirus,

giliai užjaučiame ir kartu liudime.

LIETUVIŲ MUZIKOS IR KULTūros
DRAUGIJA

A. A. JULIUI JASIONUI

mirus,

jo broliui Edmundui ir žmonai Jūratei reikiame
gilia užuojautą.

ALDONA ir VINCAS KACINSKAI

A. A. JULIUI JASIONUI

mirus,

jo broliui Edmundui Jasiūnui reikiame nuoširdžią
užuojautą.

JANINA ir VYTAUTAS PESECKAI

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINIS
Patartėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET
11628 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 60465
REpublic 7-1212 874-4418

BUTKUS - VASAITIS

1444 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1043

PETRAS BIELIŪNAS

4448 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAfayette 2-3871

Maironio, Tautos atgimimo dainiaus, minėjimas-akademija

1982 m. lapkričio 28 d. 3 val. Liet. Tautinių namuose R. Liet. B-nės Kultūros taryba (kurios sąstatą sudaro: Z. Juskevičienė — pirm. Ig. Petrauskas — vicepirm., A. Katelienė — I d., A. Pleškys — sek.) surengė akademiją.

Minėjimą gražiai įvadiniu žodžiu pradėjo, pasipuošusi tautiniais rūbais Z. Juskevičienė. Minėjimų vadovauti pakvietė D. Danilavičiūtė-Dumbrinė.

Pradžioje pagrojo plokšteleje įrengtą B. Pakšto su kanklių palyda giesmę "Lietuva brangi".

Paskaitą skaitė dr. Br. Motušienė tema "Maironio kūrybos ištakos ir jo palikimas Lietuvai". Visi gėrėjoms tokia puikiai parengta paskaita, kuri apėmė Maironio gyvenimą nuo jaunystės ligi mirties, jo kūrybą ir įtaką tautos kultūrai. Parengti tokia turininga paskaita autorė įdėjo daug darbo ir nemažai sugaišo laiko. Visi ilgai paplojo me. Kiek vėliau ketino duoti Naujienoms.

Kr. Duonelaitis Lituanistinės mokyklos mokiniai, parengti mokytojos S. Palionienės, deklaravo šiuos eilėraščius: Brigita Skopaitė — "Užmigo žemė", Vytautas Palionis ir Edvardas Pranskevičius (abudu drauge) — "Kur šiandieną įnai". Deklamatoriai pasipuošę scenos rūbais. Jiems ploseme.

Vokalinėje programoje solis-

tė Aldona Pankienė, akompanuojanti muzikantė M. Motekaičiūtė, sudainavo: "Maironio gimtinė" (muz. Naujalis), "Mylėk, Lietuvi" (muz. Šapogos), "Daina — kad skauda man širdį" (muz. V. Jakubėnė), "Ne už mirštolio" (muz. Šapogos). Bisui dar vieną dainą sudainavo.

Parengtė dr. Br. Motušienė, solistė A. Pankienė, muz. M. Motekaičiūtė ir mokyt. S. Palionienė apdovanoti gėlėmis.

Z. Juskevičienė, Ig. Petrauskas ir dr. V. Dargis nuosirdžiai dėkojo už tokią įdomią programą surengusiems ir atlikėjams. Ig. Petrauskas pasveikino susibūrusį ir dalyvavusį kanau-ninką V. Zakaruską.

Salėje patengti stalai, priekyje Maironio paveikslas, papuoštas gražia juosta; prie jo padėta gėlės.

Programai pasibaigus, buvo maitinami kavute ir įvairiais likalais, kuriuos pagamino šios ponios: Katelienė, Jasiūnienė, Pocienė, Milkenė, Jacevičienė ir Palubinskienė. Dalį pyragėlių aukėjo "Ealtie Bakery".

Dėkingi Kultūros tarybai, programos atlikėjams už surengtą puikią akademiją ir vašes. Nežiūrint daugelio parengimų, dalyvavo per 100 asmenų. Čiurns-kai atvyko net iš Indanos. Prie-ėjimo, išlaidoms padengti, bu-vo renkamos aukos.

K. Paulius

PAS VILNIEČIUS

VKLS Chicago's skyriaus sąrašuose narių skaičius gana gausus, bet aktyvių narių skaičius gerokai sumažėjo. Sumažėjimo priežastys — senatvė, mirtys ir jaunimo nesidomėjimas suomeniniu veikimu. Aktyvieji

nariai sąžiningai lanko susirinkimus, prisideda prie Sąjungos skyriaus veiklos ir lietuviškiems reikalams mielai aukoja. Vien tik lietuvių pasiuntinybės namų remontui VKLS Chicago's skyrius pasiuntė \$500 dolerių auką. O kiek dar mažesniems sumomis visur ir visuomet prisideda?

Metų naštai slegiant pečius, parengimų skaičius kiek sumažėjo, tačiau nuo pagrindinių neatsisakytą. Šiais metais buvo įspūdingai paminėta birželio tragiškieji tremimai į Sibiro baisias taigas. Minėjimas vyko pas p.p. Pakalkas, Beverly Shores, Ind. Šventas Mišias atnašavo ir dienai pritaikytą pamokslą pasakė kun. Bagdanavičius. Sode paskaitą

skaitė prof. dr. J. Meškauskas. Paskaita įdomi ir labai vertinga. Meninę dalį atliko gerai paruošti p.p. Gaizdučių vaikai. Po to sekė vašes, kurias paruošė p.p. Pakalkai. Visi geroje nuotaikoje vašnomės iki pat vakaro.

Spalių mėn. vykusiai paminėta Vilniaus miesto ir Vilniaus krašto užgrobinimas. Pamaldos buvo užpirtos Jaunimo Centro koplyčioje. Sv. Mišias laikė ir pamokslą pasakė kun. Borevičius. Gausu buvo vėliavų, kurios atstovavo organizacijas, o žmonių — pilnutėlė koplyčia. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Sv. Mišias metu giedojo ponis G. Mažeikienė.

Prie paminklo apeigas pravedė K. Oze. Aukurą uždegė dr. J. Salna, asistuojamas panelių Gaizdučių. Vainiką padėjo Julius Pakalka. Kaibą sakė Albertas Misiūnas.

Po visų iškilnių, vilniečiai rinkosi "Dainos" restorane pietų. Čia ilgai kalbėta dienos temomis ir dalytasi kitomis aktualijomis.

Spalių mėn. 30 d. buvo pristatyti mirę vilniečiai. Sv. Mišias guvo užpirtos tų Marijonų koplyčioje, kurias atnašavo kun. Pr. Garšva. Po to buvo lankomi vilniečių ir jų bičiulių kapai. Labai gaila, bet lankomųjų jau yra geroka viktinė. Taip, Dievulis gerokai retina mūsų gretas.

Lapkričio mėn. 21 d. įvyko VKLS Chicago's skyriaus eilinis narių susirinkimas. Susirinkimo tikslas — aptarti Kūčias. Šiais metais Kūčios bus "Dainos" restorane gruodžio mėn. 19 d. 3 val. popiet. Be kitų skyrių liečiančių reikalų, dar buvo išklaustas K. Dirko pranešimas apie VLIK'o suvažiavimą Los Angeles mieste, Calif.

Po susirinkimo vašnomės kavute, sumuštiniais ir skanių pyragų, kuriuos paruošė ponis Pranas Pakalkienė.

S. S.

Naujoji V. Vokietijos cent-rodešinių vyriausybė nesutaria su profsąjungomis, kurios priešinosi Darbo ministro pasiūlymui 6 mėnesiams sustabdyti visus algų pakėlimus.

KURIAM GALI MOKĖTI DAUGIAU?

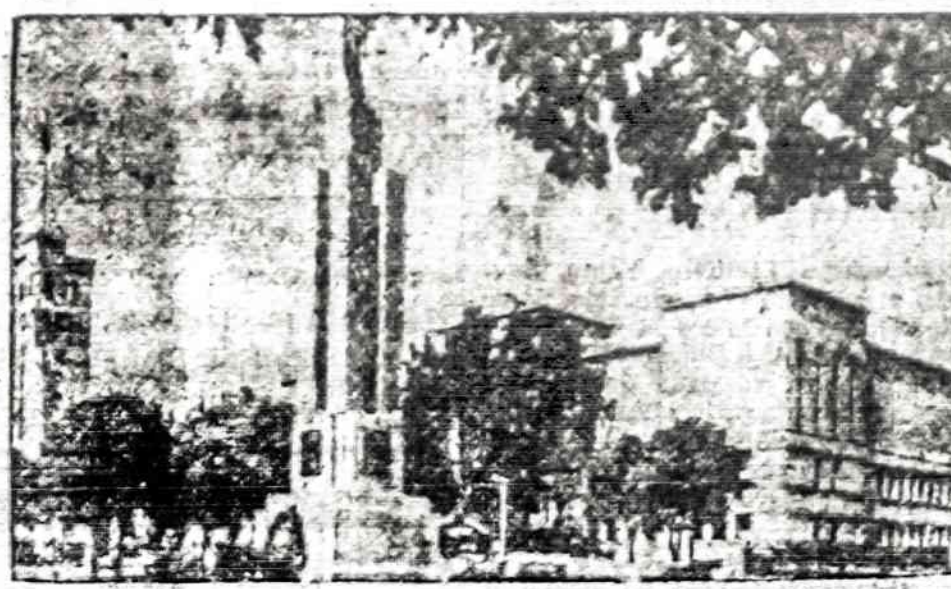
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO \$300 IKI \$1,000

Chrysler New Yorker

BALZEKAS MOTOR SALES
CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • K CARS
"U WILL LIKE US"

4030 Archer — VI 7-1515

TRUMPAI

Zarasiskų mėsos mėn's narių susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, gruodžio 5 d. 2 val. popiet. Vyčių salėje, 2155 W. 47th St. Bus renkama valdyba 1983 metams ir aptariami einamieji klubo darbai. Nariai maloniai kviečiami susirinkime gau-siai dalyvauti.

Valdyba

Šį sekmadienį, gruodžio 5 d., Hilton viesbutyje, 9033 S. Cicero Ave., bus didelė meno paroda nuo 10 val. ryto iki 5 val. popiet. Visi aliejaus paveiksai bus žymiai papiginti kalėdinėms dovanoms. Tadas Sparkis pristatys savo ir kitų dailininkų alie-jinių paveikslų. Didelis pasirinkimas visokių objektų, įvairių formatų portretų, gamtovaiz-džių, gėlių ir kt. Dailininkas pri-ima užsakymus portretų, peiza-žų ir kitų objektų. Visuomenė kviečiama atsilankyti.

Tadas Sparkis (Pr.)

AUKSO PUOSMENŲ NAUJA SIUNTA, ką tik gauta iš Italijos. Gera proga urmo kainomis įsi-gyti vertingų dovanų. Viskas 18-kos ir 14-kos karatų. Skam-binai Juzefai Simaitienėi tel. 436-4184. (Pr.)

Išnuomojamas atostogoms arba kas nori gali pirkti con-donitium butą ST. PETERS-BURG BEACH, FLA., Regency West, 5555 Gulf Blvd. 4 kamba-rių, 2 miegamieji, 1½ vonios ir "Florida Room". Vienas blokas nuo jūros. Teirautis V. Puzar Realty, 5905 Gulf Blvd., St. Pe-

tersburg Beach, Fla. 33790; tel. (813) 360-0945 arba (813) 360-7577. Chicagoje skambinti (312) 927-7220. (Pr.)

CASTRO DIPLOMATAS NENORI GRĮŽTI Į KUBĄ

MIAMI, Fla. — Fidel Castro buvo pasiuntęs savo diplomata į Haiti, Port-au-Prince, kur vyko Pasaulinės Sveikatos Orga-nizacijos Centro Amerikos at-stovų pasitarimas.

Castro ten pasiuntė patyrusį sveikatos specialistą Eduardo Gomez Cabale. Jis dalyvavo mi-nėtoje konferencijoje, kalbėjo Kubos vardu ir pagyrė diktato-rių Castro. Toje konferencijoje Gomez Cabale patyrė, kaip ki-tose valstybėse gyvena žmonės.

Iš Port-au-Prince jis išskrido namo, bet kai lėktuvas nusileido Miami aerodrome, tai jis nesė-do į kitą lėktuvą važiuoti į Ku-bą, bet pasiėmė taksi ir nuva-žiauvo į Hialech, Fla., kur gyve-na senas jo pažįstamas, prieš 20 metų supykęs prieš Castro ir at-bėgęs Amerikon. Čia jis pasida-rė savarankiškas žmogus, augi-na šeimą ir tapo to miesto me-ru. Jis vadinasi Raul Martinež.

Diplomatas Gomez pamatė, kaip jo draugas Amerikoje gy-vena ir paprašė padėti ir jam apsigyventi Amerikoje. Jis tvir-tina, kad gyvenimas Kuboje — tikras pragaras. Miesto meras padėjo diplomatai pasiekti Wā-shingtoną ir pasilikti Amerikoje.

Turkų vyriausybė uždarė dar vieną laikraštį už paskelbi-mą straipsnio apie 1980 metais uždarytas politines partijas.

A. A. JULIUS JASIONUI

Australijoje mirus,

jo žmona, brolių inž. Edmundą su šeima ir kitus arti-muosius šioje liūdesio valandoje nuosirdžiai užjaucia ir kartu liūdi.

REG. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!
High Interest Rates
Paid on Savings
Interest Compounded
Daily and Paid Quarterly

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES
WITH NO PAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD : CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanuskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri., 9-4 Thurs., 9-8 Sat., 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

REAL ESTATE

Home, Land — Pardavimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAL

VISU RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKĖTI NUOMĄ? GERIAU MORGIČIŲ.

5 ir 4 kambarių medinis. 1 auto garažas. Geri pamatai. Mažas įmokėjimas. Savininko paskola 10%. Brighton Parke.

Dailus pensininkui nedidelis namukas. 2 po 4. Aluminijaus langai. Naujai atremontuotas. 42-ra ir Artesian. Savininko paskola.

2 butai. Įrengtas sklepas. Centrinis šildymas. Tinka ir didelei šeimai. Nebrangus. 72-ra ir Campbell.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

REPAIRS — IN GENERAL Įvairūs Taisyimai

TAISO ORO VESINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS BEI KROSNIS.

Herman Dečkys

Tel. 585-6624

MISCELLANEOUS Įvairūs dalykai

ASTROLOGIJA IR KORTŲ SKAITYMAS — Astrological-Tarot Card Readings

ELEONORA JAKSTAS

4104 S. Archer Ave.

Tel. 523-3685 (Pr.)

RENTING IN GENERAL Nuomos

MARQUETTE PARKE išnuomojamas 5 kambarių butas pirmame aukšte. Skambinti po 6 val. vak. o savaitgalį visą dieną — 471-1630.

NASLĖ MOTERIS išnuomuoja 3 kambarių butą su baldais, gražiam New Buffalo mieste, arti krautuvų ir gydytojo. Sąžiningiems nuomininkams bus didelė nuomos nuolaida. Pageidaujama vedusi pensininkų pora. Dėl informacijų skambinti (Chicagoje) 596-8260 po 7 val. vakaro.

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

— Menoma, kad ginklų par-davimas ateinančią savaitę pa-kels dolerio vertę.

Cortaid

ALL YOU NEED FOR MINOR ITCHES AND RASHES.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turli Chicago's miesto leidimas. Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, garantuoti ir sąžiningai.

KLAUDIUS PUMPUTIS

4514 S. Talman Ave.

Tel. 927-3559

D E M E S I O

62-50 METU AMŽ. VAIRUOTOJAI

Tiktai \$120 puseiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:

A. LAURAITIS

4445 So. Ashland Ave.

Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue

Chicago, IL 60629

434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisyimas

2446 West 69th Street

Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapalis, Agent

2208 1/2 W. 95th St.

Evergreen Park, Ill.

60642 - 424-8654

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.

Ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS

ir V. BRIZGYS

Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.

Šeštadieniais pagal susitarimą.

6606 S. Kedzie Ave.

Chicago, Ill. 60629

Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

Naujai pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)

Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.

Chicago, IL 60608